

פרשת בשלח – חמישי

כז ואתו לאילים ותמן
תרי עשר מבויעין
דמיין, ושבועין דקלין;
ושרו תמן, על מיא.

רס"א שטים עשרה עינת מים: כנגד י"ב שבטים נזדמנו להם:

(כז) ויבאו אילמה ושם שטים
עשרה עינת מים ושבועים
תמרים ויחנו שם על המים:

רס"ב שטים עשרה עינת מים: כנגד י"ב שבטים נזדמנו להם:

א ונטלו, מאילים,
ואתו כל פנשתא דבני
ישראל למדברא
דסין, דבין אילים ובין
סיני בחמישת עשרא
יומא לירחא תנינא,
למפקהון מארעא
דמצרים.

רס"ג בחמשה עשר יום: נתפרש היום של חניה זו לפי שבו
ביום כלתה החררה שהוציאו ממצרים והוצרכו למן למדנו
שאכלו משיירי הבצק או משיירי המצה ששים ואחת סעודות
וירד להם מן בט"ו באיר ויום א' בשבת היה כדאיתא במסכת
שבת:

טז (ס) ויסעו מאילם ויבאו
כל-עדת בני-ישראל אל-
מדבר-סין אשר בין-אילם
ובין סיני בחמשה עשר יום
לחדש השני לצאתם מארץ
מצרים:

רס"ד בחמשה עשר יום: נתפרש היום של חניה זו לפי שבו
ביום כלתה החררה שהוציאו ממצרים והוצרכו למן למדנו
שאכלו משיירי הבצק או משיירי המצה ששים ואחת סעודות
וירד להם מן בט"ו באיר ויום א' בשבת היה כדאיתא במסכת
שבת:

ב ואתרעמו כל פנשתא
דבני ישראל, על משה
ועל אהרן במדברא.

(כב) וילינו (וילוננו) כל-עדת
בני-ישראל על-משה ועל-
אהרן במדבר:

רס"ה וילוננו: לפי שכלה הלחם:

ג ואמרו להון בני
ישראל, לוי דמיתנא
קדם יי בארעא
דמצרים, כד הוינא
יתבין על דודי בסרא,
כד הוינא אכלין לחמא
וסבועין: ארי אפיקתון
יתנא למדברא הדין,
לקטלא ית כל קהלא
הדין בכפנא.

(ג) ויאמרו אלהם בני ישראל
מי-יתן מותנו ביד-יהוה
בארץ מצרים בשבתנו על-
סיר הבשר באכלנו לחם
לשבע כיהוצאתם אתנו
אל-המדבר הזה להמית
את-כל-הקהל הזה ברעב:

רס"ו מי יתן מותנו: שנמות ואינו

שם דבר כמו מותנו (בחולם) אלא כמו
לעשות אנחנו לחנות אנחנו למות אנחנו. ותרגומו לוי
דמיתנא. לו מתנו. הלואי והיינו מתים:

רס"ז מי יתן מותנו: שנמות ואינו
שם דבר כמו מותנו (בחולם) אלא כמו
לעשות אנחנו לחנות אנחנו למות אנחנו. ותרגומו לוי
דמיתנא. לו מתנו. הלואי והיינו מתים:

ד ואמר יי למשה,
האנא מחית לכון
לחמא מן שמיא;
ויפקון עמא וילקטון
פתגם יום ביומיה,
בדיל דאנסינון היהכון
באוריתי אם לא.

(ד) ויאמר יהוה אל-משה
הנני ממטיר לכם לחם מן
השמים ויצא העם ולקטו
דבר-יום ביומו למען אנסנו
הילך בתורתי אם-לא:

רס"ח דבר יום ביומו: צורך אכילת יום
ילקטו היום לצורך מחר: למען אנסנו הילך בתורת: אם
ישמרו מצות התלויות בו שלא יותירו ממנו ולא יצאו בשבת
ללקוט:

רס"ח דבר יום ביומו: צורך אכילת יום
ילקטו היום לצורך מחר: למען אנסנו הילך בתורת: אם
ישמרו מצות התלויות בו שלא יותירו ממנו ולא יצאו בשבת
ללקוט:

ה ויהי ביומא שתיתאה,
ויתקנון ית דיייתון;
ויהי על חד תרין, על
דילקטון יום יום.

(ה) והיה ביום הששי והכינו
את אשר-יביאו והיה משנה
על אשר-ילקטו יום | יום:

רס"ט והיה משנה: ליום ולמחרת: משנה: על שהיו רגילים
ללקוט יום יום של שאר ימות השבוע ואומר אני אשר יביאו
והיה משנה לאחר שביאו ימצאו משנה במדידה על אשר
ילקטו וימדו יום יום וזהו וילקטו לחם משנה בלקיטתו היה
נמצא לחם משנה. וזהו על פן הוא נותן לכם ביום הששי
לחם יומים נותן לכם ברכה (פריש"ן) בבית למלאות העומר
פעמים ללחם יומים:

(ה) והיה ביום הששי והכינו
את אשר-יביאו והיה משנה
על אשר-ילקטו יום | יום:

ו ואמר משה ואהרן,
לכל בני ישראל:
ברמשא ותדעון, ארי
יי אפיק יתכון מארעא
דמצרים.

(ו) ויאמר משה ואהרן אל-
כל-בני ישראל ערב וידעתם
כי יהוה הוציא אתכם מארץ
מצרים:

רס"י ערב: כמו לערב: וידעתם כי ה'
מוציא אתכם מארץ מצרים: לפי שאמרתם לנו כי הוצאתם אותנו תדעו כי לא
אנחנו המוציאים אלא ה' הוציא אתכם שידיו לכם את
השלי:

(ו) ויאמר משה ואהרן אל-
כל-בני ישראל ערב וידעתם
כי יהוה הוציא אתכם מארץ
מצרים:

ז ובצפרא, ותחזון ית
יקרא דיי, בדשמיען
קדמוהי תרעמתכון,
על יי; ונחנא מא, ארי
מתרעמתון עלנא.

(ז) ובקר וראיתם את-כבוד
יהוה בשמעו את-תלנתיכם
על-יהוה ונחנו מה כי תלוננו
(תלינו) עלינו:

רס"יא בקר וראיתם: לא על הכבוד שנאמר והנה כבוד ה' נראה
בענן נאמר אלא כף אמר להם ערב וידעתם כי היכולת בידו
לתן תאותכם ובשר יתן אף לא בפנים מאירות יתננה לכם כי
שלא כהוגן שאלתם אותו ומפרס מלאה והלחם ששאלתם
לצורך בירידתו לבקר תראו את כבוד אור פניו שיוירדוהו
לכם דרך חבה בבקר שיש שהות להכינו וטל מלמעלה וטל
מלמטה כמונח בקופסא: את תלנתיכם על ה': כמו אשר על
ה': ונחנו מה: מה אנחנו חשובין: כי תלינו עלינו: שתרעימו
עלינו את הכל ואת בניכם ונשיכם ובנותיכם וערב רב. ועל
כרחי אני זקוק לפרש תלינו בל' תפעילו מפני דגשותו וקרייתו
שאלו היה רפה הייתי מפרשו בלשון תפעלו כמו וילן העם
על משה או אם היה דגוש ואין בו יו"ד ונקרא תלוננו הייתי
מפרשו לשון תתלוננו עכשיו הוא משמע תלינו את אחרים
כמו במרגלים וילינו עליו את כל העדה:

(ז) ובקר וראיתם את-כבוד
יהוה בשמעו את-תלנתיכם
על-יהוה ונחנו מה כי תלוננו
(תלינו) עלינו:

ח ואמר משה, בדיתין
יי לכון ברמשא בסרא
למיכל ולחמא בצפרא
למסבע, בדשמיען
קדם יי תרעמתכון,
דאתון מתרעמין
עלוהי; ונחנא מא,
לא עלנא תרעמתכון
אלהין על מימרא דיי.

(ח) ויאמר משה בתת יהוה
לכם בערב בשר לאכל
ולחם בבקר לשבע בשמע
יהוה את-תלנתיכם אשר-
אתם מליגם עליו ונחנו מה
לא-עלינו תלנתיכם כי על-
יהוה:

רס"יב בשר לאכול: ולא לשובע. למדה תורה דרך ארץ שאין
אוכלין בשר לשובע. ומה ראה להוריד לחם בבקר ובשר
בערב לפי שהלחם שאלו כהוגן שא"א לו לאדם בלא לחם
אבל בשר שאלו שלא כהוגן שהרבה בהמות היו להם ועוד
שהיה אפשר להם בלא בשר לפיכך נתן להם בשעת טורח
שלא כהוגן: אשר אתם מליגים עליו: את האחרים השומעים
אתכם מתלוננים:

(ח) ויאמר משה בתת יהוה
לכם בערב בשר לאכל
ולחם בבקר לשבע בשמע
יהוה את-תלנתיכם אשר-
אתם מליגם עליו ונחנו מה
לא-עלינו תלנתיכם כי על-
יהוה:

ט ואמר משה, לאהרן,
אימר לכל פנשתא דבני
ישראל, קרובו
קדם יי: ארי שמיען
קדמוהי, תרעמתכון.

(ט) ויהי בדבר אהרן אל-כל-
עדת בני-ישראל ויפנו אל-
המדבר והנה כבוד יהוה
נראה בענן:

רס"יג קרבו: למקום שהענן ירד:

י והיה, כד מליל אהרן
עם כל פנשתא דבני
ישראל, ואתפניאו,
למדברא; והא יקרא
דיי, אתגלי בעננא.

(י) ויהי בדבר אהרן אל-כל-
עדת בני-ישראל ויפנו אל-
המדבר והנה כבוד יהוה
נראה בענן: